

Evaluering av nasjonale kompetansetjenester 2015

Kriterier i denne evalueringen bygger på regelverk fastsatt i forskrift om godkjenning av sykehus, bruk av betegnelsen universitetssykehus og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten av 17. desember 2010, kapittel 4, og tilhørende veileder om Godkjenning av nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten, sist revidert 1. mai 2014.

Navn på tjenesten:	Nasjonal kompetansetjeneste for seksuelt overførte infeksjoner		
Lokalisering:	Oslo universitetssykehus HF		
Tjenestens innhold: Nasjonale kompetansetjenester er et virkemiddel for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde. Det skal utarbeides en kort beskrivelse (inntil 100 ord) av tjenestens innhold, formål og avgrensning. Beskrivelsen skal være forståelig for brukere og publikum generelt.			
	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?	X		
Kommentar: Det er forutsatt at alle godkjente nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten er kjent og likeverdig tilgjengelig for alle potensielle brukere. Dette omfatter både pasienter, pårørende helsepersonell og publikum for øvrig. Som ledd i dette er det utarbeidet en beskrivelse av den enkelte godkjente nasjonale tjeneste. Tjenestens beskrivelse er revidert i 2015.			
Kvalitetssystem: Formålet med å etablere en nasjonal kompetansetjeneste, er å utvikle og heve kvaliteten på de leverte tjenestene i hele utrednings- og behandlingsforløpet. For å kunne ivareta dette skal nasjonale kompetansetjenester etablere system for å kunne overvåke behandlingsresultater innenfor kompetansetjenestens ansvarsområde. Dette kan gjøres for eksempel ved bruk av medisinske kvalitetsregistre og biobanker mv.			
	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det etablert et system for å overvåke behandlingsresultater?		X	
Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?		X	
Kommentar: Tjenesten jobber med å få på plass et kvalitetsregister. Det er søkt om etablering av et internt kvalitetsregister basert på en gammel journaldatabase. Dette vil bli forsøkt utvidet til et			

nasjonalt register.

Det vises til krav og intensjon til et kvalitetssystem over. For å kunne heve kvaliteten innenfor dette fagområdet nasjonalt, må systemet være egnet til å måle effekt av de tiltak som blir iverksatt.

Forskning:

Nasjonale kompetansetjenester skal delta i forskning og etablering/opphygging og deltagelse i nasjonale og internasjonale forskningsnettverk.

Den fremste oppgaven til en kompetansetjeneste er å bygge opp og spre kompetanse. Denne kompetansen må bygge på kunnskap som er vitenskapelig dokumentert. Slik kunnskap fremskaffes gjennom forskning, kunnskapsoppsummeringer og medisinsk metodevurdering m.m. I og med at det primære mål er å bygge opp kompetanse i andre regioner, er det viktig at disse trekkes med i forskningssamarbeid og faglige nettverk.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Drives det forskning ved tjenesten?	X		
Er det etablert forskningsnettverk hvor andre regioner inngår?	X		

Kommentar:

Det rapporteres om forskningsproduksjon. Det vises til publiserte vitenskapelige artikler og forskningsprosjekter som pågår. 3 av 4 forskningsprosjekter involverer kun egen region – det fjerde involverer 2 regioner. Det forutsettes at nye prosjekt som iverksettes involverer alle helseregioner og at tjenesten har som mål å etablere nasjonale forskningsnettverk jfr teksten over.

Det er på bakgrunn av årsrapport uklart om det er etablert nasjonale forskningsnettverk hvor andre helseregioner inngår. Det vises til lokale nettverk og skandinavisk forskningssamarbeid/forskningsnettverk.

Kompetansespredning:

En nasjonal kompetansetjeneste er i første rekke etablert for å bygge opp og spre kompetanse. Dette skal skje innenfor en rimelig tidshorisont. For å oppnå ønsket effekt innenfor en tidsplan, kreves et systematisk arbeid. Alle nasjonale kompetansetjenester skal derfor utarbeide en plan for kompetansespredning. En slik plan skal bygge på en analyse/karlegging av behov og virkemiddel, og er et verktøy til å oppnå tjenestens resultatmål.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Har tjenesten utarbeidet en plan for kompetansespredning?		X	

Kommentar:

Tjenesten deltar i grunn-, etter- og videreutdanning av helsepersonell og rapporterer om aktivitet knyttet til kompetansespredning til helsepersonell, pasienter, pårørende og allmennheten. Det oppfattes på bakgrunn av årsrapport at mye av denne virksomheten skjer i og rundt Oslo.

Tjenesten har en egen nettside. Referansegruppen uttaler at denne er mangelfull.

Det vises til direktoratets tilbakemelding ved fjorårets evaluering vedrørende plan for kompetansespredning. Det forutsettes at alle nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten utarbeider en plan for kompetansespredning. Direktoratet kan ikke se ut fra årsrapport at dette er fulgt opp.

Resultatmål:

Nasjonale kompetansetjenester etableres for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde innenfor en rimelig tidshorisont. Kompetansetjenesten skal utarbeide resultatmål for de oppgaver som er tillagt tjenesten og et system for å dokumentere oppnådde resultat. Resultatmål for tjenesten skal være operasjonaliserbare og skal kunne måles.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det utarbeidet resultatmål for tjenesten?	X		

Kommentar:

Det vises til direktoratets tilbakemelding ved fjorårets evaluering. Her fremgår det at tjenesten skal utarbeide overordnede resultatmål som tydeliggjør hvorfor tjenesten er etablert, hva en har ønsket å oppnå ved å etablere denne tjenesten og når en ser for seg at dette resultatmålet kan nås. Direktoratet kan ikke se ut fra årsrapport at dette er fulgt opp.

Det fremgår i beskrivelsen av tjenesten at tjenesten skal bidra til at det etableres faglige nettverk i hver helseregion som på sikt skal kunne overta og å videreføre tjenestens arbeid lokalt. For å få til dette må tjenesten sette fokus på å bygge opp/legge til rette for etablering av faglige nettverk i alle helseregioner. Kompetanseplanen er et virkemiddel for å nå dette overordnede målet.

Referansegruppe:

Det skal oppnevnes en faglige referansegrupper for alle nasjonale tjenester. Gruppens fremste oppgaver er å bidra til at de nasjonale tjenestene blir drevet i tråd med intensjonen og at de avgir årlig rapportering fra sitt arbeid. Oppgaver, sammensetning og funksjon fremgår av referansegruppens mandat og regelverk for ordningen.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det oppnevnt referansegruppe til tjenesten?	X		
Har referansegruppen godkjent tjenestens årsrapport?	X		
Representerer leder av referansegruppen en annen helseregion enn den region hvor tjenesten er lokalisert?	X		
Er alle helseregioner representert i referansegruppen?	X		
Har referansegruppen brukerrepresentasjon?	X		
Er det vurdert deltagelse fra andre aktører i referansegruppen?			X

Kommentar:

Tjenestens faglige referansegruppe har godkjent årsrapporten. Referansegruppens rapport er

fyldig og gir en nyttig tilbakemelding på hvordan den nasjonale kompetansetjenesten ivaretar sitt nasjonale ansvar.

Referansegruppen mener at tjenesten i for liten grad involverer andre helseregioner og etterlyser større engasjement.

Denne nasjonale kompetansetjenesten forutsettes å drive kompetanseoppbygging i hele helsetjenesten. Referansegruppen bør derfor utvides med en representant fra den kommunale helsetjenesten.

Helsedirektoratets vurdering og anbefaling:

Helsedirektoratets vurdering er basert på opplysninger gitt i årsrapport fra tjenesten og kommentarer gitt av den faglige referansegruppen. Vurderingstema bygger på regelverk for ordningen.

Det vises til kommentarer gitt for det enkelte punkt i denne evalueringen. Det vises også til direktoratets tilbakemeldinger ved evaluering av driftsåret 2013 og 2014.

Denne nasjonale kompetansetjenesten ble etablert fordi helseregionene mente at det var behov for å bygge opp kompetanse om seksuelt overførte infeksjoner i helseregionene og ikke minst i helsetjenesten for øvrig. Denne tjenesten er etablert for å gjøre andre gode nasjonalt. Dette må gjenspeiles i drift av tjenesten, noe den faglige referansegruppen også etterlyser.

Tjenesten ble etablert i 2012. Til tross for flere tilbakemeldinger har tjenesten fortsatt ikke utarbeidet en plan for kompetansespredning. Det er uklart ut fra årsrapporten hva en ønsker å oppnå nasjonalt med å etablere denne tjenesten og det synes ikke å være etablert et system for å måle effekt av tjenestens virksomhet.

Det fremgår av årsrapporten at tjenesten er samlokalisert med Olafia-klinikken. Direktoratet gjør oppmerksom på at Nasjonal kompetansetjeneste for seksuelt overførbare sykdommer er en egen nasjonal tjeneste godkjent etter eget regelverk. Det forutsettes at årlig rapportering og evaluering ikke omfatter driften ved Olafia-klinikken.

Det fremgår at tjenesten har spesielt fokus på å bidra til kunnskapsbasert praksis rundt diagnostikk inkludert antibiotikaresistens og behandling inkludert riktig antibiotikabruk. En minner i den anledning om at det allerede er etablert en Nasjonal kompetansetjeneste for antibiotikabruk i spesialisthelsetjenesten og en Nasjonal kompetansetjeneste i påvisning av antibiotikaresistens. Det forutsettes at tjenesten avklarer sitt ansvarsområde ift disse to nasjonale tjenestene som har antibiotikabruk og antibiotikaresistens som sitt ansvarsområde, og at dette fremgår av årlig rapportering. En minner også om at det finnes andre innen aktører innen samme fagområde; Antibiotikasenteret for primærmedisin (ASP) og Nasjonalt folkehelseinstitutt.

Direktoratet minner om at det i tråd med regelverk for etablering og drift av nasjonale tjenester er varslet at det skal gjennomføres en mer helhetlig gjennomgang av nasjonale tjenester i 2017. Tjenestens oppfyllelse av krav iht regelverk og dokumentert effekt av tjenesten vil være sentralt for denne gjennomgangen.

Konklusjon:

Denne nasjonale tjenesten drives ikke etter intensjonen Det vises til tidligere tilbakemeldinger ifm årlig evaluering av denne nasjonale behandlingstjenesten.. Det fremgår at tjenesten ikke følger opp de årlige tilbakemeldinger som blir gitt.

Det er de regionale helseforetak som har ansvaret for etablering og drift av nasjonale tjenester. De regionale helseforetak er ansvarlig for at det foreligger fullstendig årlig rapportering fra alle nasjonale tjenester innen egen region og skal følge opp de nasjonale tjenester som ikke drives og rapporterer i hht. krav i veileder og forskrift.

Direktoratet oversender årets evaluering til Helse Sør-Øst RHF for oppfølging. Det bes om at Helse Sør-Øst RHF melder tilbake til Helsedirektoratet hvilke tiltak som er iverksatt innen 1. oktober 2016. Helse Sør-Øst RHF sin tilbakemelding vil inngå i direktoratets helhetlige tilbakemelding om status for nasjonale tjenester til Helse- og omsorgsdepartementet pr. 1. november 2016.

250416 arl